

Pestprotocol RSG; verkorte versie voor ouders/verzorgers.

Pestprotocol

INHOUD	pagina
1. PESTEN	3
Wat is pesten?	
Hoe wordt er gepest?	
De gepeste.	
De pester.	
De meelopers en de andere leerlingen.	
De vijfsporenaanpak.	
Rol van de ouder/verzorger.	
2. DIGITAAL PESTEN (CYBERPESTEN)	6
Wat is cyberpesten?	
Hoe wordt er gepest?	
Wat kunt u als ouders doen?	
3. BIJLAGEN:	8
Bijlage I: Stroomdiagram bij melding pesten	
Bijlage II: Links voor bruikbare adressen bij (cyber)pesten	

1. PESTEN

Wat is pesten?

Pesten is het gedrag waarbij iemand herhaald en gedurende langere tijd door anderen bejegend wordt op manieren die leiden tot fysieke verwonding en/of psychisch lijden. Dit kan variëren van woordgrapjes tot structureel geweld en afpersing. In extreme gevallen kan het leiden tot zelfdoding van het slachtoffer (uit: Wikipedia).

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:

vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes, sociale media berichten, cyberpesten.

Lichamelijk:

trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, wapens gebruiken.

Achternvolgen:

opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten

Uitsluiting:

doodzwijgen en negeren, bij groepsopdrachten , van feestjes.

Stelen en vernielen:

afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen.

Afpersing:

dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

De gepeste

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak dingen anders of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten ABN of juist niet.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee hebben dat het niet mag klikken

Mogelijke signalen van gepest worden:

- niet meer naar school willen
- niet meer over school vertellen thuis
- nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden

- slechtere resultaten op school dan verwacht
- regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- de verjaardag niet willen vieren
- niet buiten willen spelen
- niet alleen een boodschap durven doen
- niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- bepaalde kleren niet meer willen dragen
- thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

De pester

Pesters lijken de sterkeren in hun groep. Zij lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig omdat in hun optiek de gepeste erom vraagt om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een onveilig leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Als je geen melding maakt van pesten houd je het pesten in stand.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken.

De vijfsporenaanpak:

Binnen de school proberen we zo veel mogelijk oplossingsgericht te werken. Daarbij maken we gebruik van de vijf sporen.

- 1. De algemene verantwoordelijkheid van de school.** De school zorgt dat alle personeelsleden voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. Wie voelt dat hij hierin te kort schiet, zoekt informatie/steun bij de APC (anti-pest coördinator) , collega's of de schoolleiding. De school werkt aan beleid rond pesten, zodat hierop teruggevallen kan worden en de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.
- 2. Het bieden van steun aan de gepeste.** Het probleem wordt serieus genomen. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt. De school (bij voorkeur de mentor) biedt hulp aan en er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- 3. Het bieden van begeleiding aan de pester.** De school (bij voorkeur de mentor) spreekt met de jongere over zijn gedrag en de (mogelijke) gevolgen hiervan. Er wordt geprobeerd de achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen. Er wordt gewezen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag. Dit kan evt. met behulp van een steungroep. De pester wordt verantwoordelijk gesteld voor het aandragen van een oplossing. Er wordt, zo nodig, begeleiding aangeboden. De begeleiding is er in eerste instantie op gericht om de relatie tussen gepeste en pester te herstellen.
- 4. Het betrekken van de klas(sen) bij het probleem.** De mentor zet interventies in die bijdragen aan positieve groepsvorming (preventie). Mocht er toch sprake zijn van pestgedrag, dan volgt er een gesprek met de gepeste waarin de gepeste toestemming geeft voor een gesprek met de pesters. Tijdens dit gesprek wordt gesproken over mogelijke oplossingen, de rol van individuen en wat de groep kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier regelmatig op terug.
- 5. Het bieden van steun aan de ouders van zowel de gepeste als de pester.** Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school (bij voorkeur de mentor) werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De ouders zijn in alle gevallen mede verantwoordelijk. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Rol van de ouder/verzorger

1. neem het probleem serieus
2. raak niet in paniek
3. neem contact op met mentor of APC (anti-pest coördinator)
4. als u uw kind aangeeft er liever niet over te praten, steun dan uw kind, geef het achtergrondinformatie en maak uw kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken.
Neem evt. contact op met vertrouwenspersoon van school.
5. vindt u dat de school het probleem niet serieus aanpakt, neem dan contact op met de teamleider.

2. DIGITAAL PESTEN OFWEL CYBERPESTEN**Wat is Cyberpesten?**

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via sociale media. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Als belangrijkste uitgangspunt richting jongeren wordt de volgende vuistregel genoemd: "online=offline".
Concreet betekent dit, dat wat in de echte wereld niet mag of hoort, ook niet in de virtuele wereld hoort.

Hoe wordt er gepest?

- schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen via Social Media (Whatsapp, Instagram, Snapchat etc.)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haatberichten of het dreigen met geweld.
- het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden (webcam e.a.)
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van berichten.
- ongewenst foto's nemen en doorsturen, vervelende filmpjes doorsturen.

Wat kunt u als ouders doen?

- Toon interesse. Verplaats u in de belevingswereld van uw kinderen op internet (en social media). Internet kan spannend, leuk maar ook gevaarlijk zijn. Bezoek af en toe verschillende jongerensites en ontdek waarom uw kinderen internet leuk vinden. Praat daarover met uw kinderen en zorg ervoor dat ook de negatieve kanten van internet bespreekbaar zijn.

Mochten er problemen zijn met het surfgedrag (seks- of gewelddadige sites) of mochten er vervelende ervaringen ontstaan tijdens Chat- of mailcontact, of andersoortige problemen, dan weet uw kind dat hij/zij er met u over kan praten. De noodzaak van “stiekem gedrag” is voor uw kind dan minder aanwezig. Maak internetafspraken met uw kind, print deze uit en plaats ze ergens in de buurt van de computer.

- Als er sprake is van pestering, spoor de dader op. Soms is de dader via sociale media, hacking, stalking e.d. op te sporen via het i.p.-adres. Ook kunnen schrijfstijl en andere aanwijzingen leiden tot het achterhalen van de dader. Sla berichten op of print ze uit.
- Reageer nooit op pestberichten e.d. Blokkeer de afzender in de contactenlijst.
- Geef geen persoonlijke gegevens op internet aan anderen.
- Neem contact op met school of met andere ouders in het geval van digitaal pesten.
- Doe in geval van digitaal pesten zo nodig aangifte of een melding bij de politie.

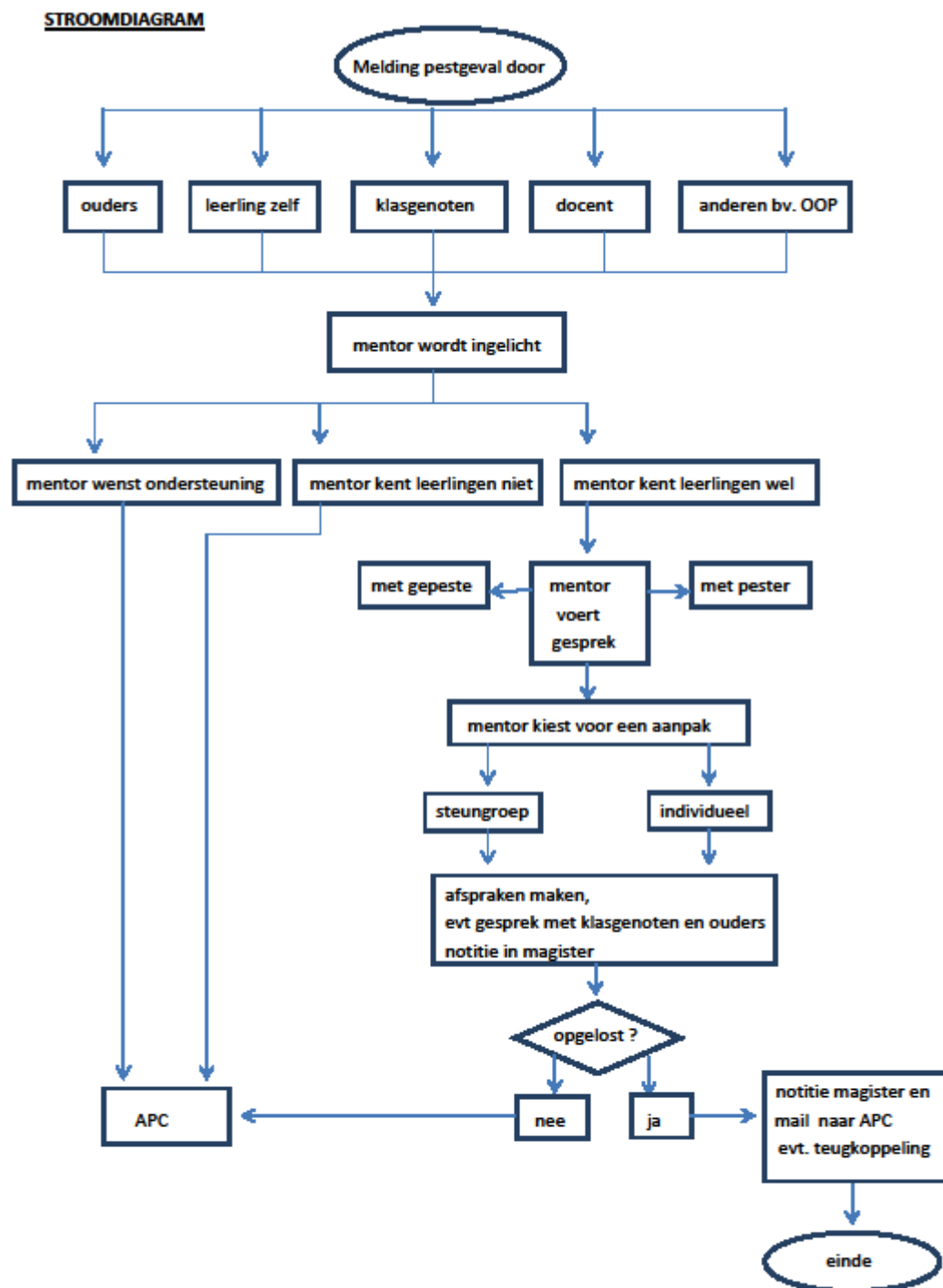
Maakt u zich zorgen over het gedrag van uw kind op internet en sociale media? Bent u bang dat uw kind wordt gepest, bedreigd of lastiggevallen of dat uw kind zelf pest, dan is het goed hierover te hebben nagedacht voordat u met uw kinderen hierover praat.

Raad uw kind aan belastend materiaal te bewaren. Als uw kind belastend materiaal heeft uitgewist, kunt u hiertegen namelijk niets ondernemen. Daarom is het van belang goede afspraken te maken met uw kinderen en met hen in gesprek te blijven over bovenstaande. Voor het kind moet duidelijk zijn dat het niet gaat om controle maar om bezorgdheid.

*Dit pestprotocol is een verkorte versie, speciaal bedoeld voor ouder(s)/verzorger(s).
U kunt eventueel het complete protocol opvragen bij de antipestcoördinator.*

Marian Bekmann (schoolmaatschappelijk werker RSG Ter Apel)
Marian Fischer (APC; antipestcoördinator RSG Ter Apel)

Bijlage 1: Stroomdiagram (melding):

Bijlage II: Links voor bruikbare adressen bij (cyber)pesten

- www.pestweb.nl (advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten)
- www.vraaghetdepolitie.nl
- www.iksurfveilig.nl
- www.kennisnet.nl
- www.i.respect.nl
- www.meldknop.nl (veilig internetten)
- www.digibewust.nl (veilig internetten)
- www.schoolenveiligheid.nl
- www.veiliginternetten.nl
- www.bibbers.nl
- www.mediaenmaatschappij.nl/pesten
- www.helpwanted.nl
- www.onuitwisbaar.nu
- www.bureaujeugdenmedia.nl
- www.itsuptoyou.nu